
Communities en 'Webcommunities'

Wouter van Beek, antropoloog
Tilburg University
African Studies Centre, Leiden

Community en verandering, overzicht

- Wat zijn de karakteristieken van een 'functionerende' community?
 - Hoe zijn 'communities' vanouds veranderd?
 - Wat is de toekomst van 'communities'?
 - In hoeverre zijn webcommunities inderdaad 'communities'?
 - Waardoor verandert de menselijke samenleving veel / weinig?
 - Is de webrevolutie echt een maatschappelijke transformatie?
-

Aspecten van **een** community

- Samen wonen, werken, huwen
 - Familie
 - Geen keuze, 'for better, for worse'
 - Multi-stranded relaties
 - De 150 regel
 - Flexibel en variabel: kiezen met de voeten
 - Variaties in gelijkheid
-

Vormen van communities

- Afhankelijk van bestaansbasis
 - ‘*band*’ : nomadisch – sedentair
 - Band → dorp – zeer stabiel
 - Interne structuur: opgedeeld in families, clans, lineages, moieties, wijken, helften
 - Intern politiek systeem: leeftijd, sexe: oudsten, hoofden, chiefs
-

Van chimp tot chip:

Waarvoor zijn communities veranderd?

- Veranderingen in bestaansbasis!
 - Voedselverwerving
 - Jagen/zamelen
 - Neolithische revolutie (domesticatie gewassen)
 - Domesticatie dieren & agrarische revolutie
 - Industriële revolutie
 - Energie en productie
-

Effecten op lokale community

- Meer structuur, ongelijkheid, afhankelijkheid,
 - Arbeidsdeling, meer goederen
 - Schaalvergroting?
 - Verschil community – society veel groter
 - Community omvang: 70 → 400 → 1500
 - Society omvang 70 → 3000 → 10 Mio
 - Arbeidsdeling: steden, industrie, post-industrie
-

Veranderingen binnen communities

- Multistranded & egalitair
 - Multistranded & gelaagd
 - Nieuwe groepsvormen
 - Beperkte arbeidsdeling
 - Mobiliteit
-

(Post)industriëleel

- Verstedelijking
 - Single stranded: Gefacetteerde interactie
 - Rolverlies familiegroepen
 - Explosie van groepsvormen: sodalities
 - The 'churking of Europe'
 - Scheiding van familie, wonen (buurt), werk en keuze
 - Mobiliteit *in deeltijd*: honkvaste reizigers
 - Toerisme & vakantie icoon van postmoderniteit
-

Conclusie 1

- Homo sapiens is uiterst sociaal (maar niet eusociaal): quest for cooperation
- Communities zijn 'resilient' en lastig te vervangen
- Aspecten van wonen, werken en koestering zijn noodzakelijk
- Selectiesucces menselijke samenlevingsvormen
- Verkleining moderne communities
- Multiple communities met één rol

Webcommunity: een community?

- Webcommunity is puur netwerk
 - Netwerken zijn aanvulling op, geen vervanging van communities
 - Deeltijd situatie
 - Keuze: nieuwe *sodality*
 - Keuze geografisch ruimer, inhoudelijk beperkter
 - Reductie in interactievorm
 - Eén aspect van persoonlijkheid
-

Conclusie 2

- Via web geen functionele communities
 - *Community* discours heeft andere betekenis
 - Legitimering? Excuus? Sales pitch?
 - *Community* als religieus begrip: ***communitas***
 - Utopisch denken
 - Het probleem van Utopia's: 'good to think'
 - 'Ik zag een nieuwe hemel en een nieuwe aarde': alleen voor de uitverkorenen!
 - Velen zijn geroepen maar weinigen
-

Waardoor verandert onze wereld echt?

- Voorbeeld: *De eeuw van mijn vader*
 - Wat zijn de **relevante** veranderingen?
 - Productie (Yir Yoront, voedsel vs commodities)
 - Energie (niche versmalling)
 - Hulpbronnen / grondstoffen
 - Informatie
 - Alles voltooid behalve energie!
 - Hoeveel informatie nodig? Bereikt!
 - Groeicurves vernieuwingen
 - Snelle verspreiding: geen vernieuwing (CD, tabak)
 - Convergentie van nieuwe vormen
-

Welke effecten hebben de vier media revoluties gehad?

- **Schrift**
 - Bestuur & religie
 - Permanentie informatie
 - Ongelijkheid
 - **Drukkunst**
 - Bestuur & religie
 - Schaalvergroting en permanentie
 - **TV/radio**
 - Schaalvergroting
 - Ongelijkheid
 - **Web (echte revolutie?)**
-

In hoeverre gaat het web de 'wereld' veranderen?

- Zijn de veranderingen sinds 20 jaar gevolg van web?
 - Welke veranderingen te verwachten van Web N.0?
 - Toevoeging van hype-netwerken
 - Differentiatie in maatschappelijke vormen
 - Intensivering van bestaande relaties (cell)
 - Verdere virtualisering van de wereld
-

Virtualisering

- Meer 'separate realities'
 - Betekenis uit geleefde wereld
 - Deeltijdwerelden
 - Voor 'virtuosi'
 - Symbolisch kapitaal
 - Voorbeelden: religie, sport, toerisme, kunst
 - Belangrijk voor web worlds!
-

Conclusie 3: Web 3.0

- - intensificeert een *virtual reality* als toevoeging aan reeds bestaande ***virtual realities***
 - - verhoogt arbeidsdeling en ongelijkheid
 - - voegt virtuele netwerken toe aan bestaande netwerken
 - Overweging:
 - waarom bestaat er geen futurologie meer?
 - Waarin heeft Science Fiction ongelijk gekregen?
-

Tenuous reality

- Perkamentus tegen Harry Potter:

‘Natuurlijk speelt dit zich in je hoofd af, Harry, maar waarom zou dat in ‘s hemelsnaam moeten betekenen dat het niet echt is?’

Harry Potter en de Relieken van de Dood p. 515.
